

Előfizetési árak:

Egész évre . 6.—
Félévre . . 3.—
Negyedévre . 1.50
Egy óra . .60

Vidékre postán:
Egész évre 10 frt.

Egyes szám **2 kr.**

VÁSÁRHELYI NAPLÓ.

TÁRSADALMI LAP.

Megjelenik, ünnep és vasárnap utáni napot kivéve, minden reggel.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:
Lévai F. sétatéri
nyomdájában.

Hirdetések
jutányosan vétetnek fel.

Felelős szerkesztő: **Vetro Lajos Endre.**

Kiadó-tulajdonos: **Lévai F.**

Polgári kötelesség.

Az az ember, ki az idő nehéz viharai-ban bármely súlyos küzdelmek árán is képes fentartani önmagát és családját anélkül, hogy ezért akár az államot, akár embertársait terhelné, emberi s csak részben polgári kötelességének tesz eleget.

Azonban ez még arra, hogy polgári kötelességünk teljesen kielégítve legyen, nem elegendő s az állam tisztán azért, mivel annak egyes tagjai dúsgazdagok, lehet nagyon szegény és súlyos betegségben szenvedő.

Az államnak, hogy biztosan fennállhasson, óriási erőre van szüksége.

És ez az erő a polgárok erejének a létök, családok jólétének fentartására szükséges erőn túl megmaradó azon erőmennyiség, melylyel feltétlenül tartozik mindenki a hazának.

Hogy valaki honfiai kötelességének, az állam iránti tartozásának kellő mérvben eleget tehessen, feltétlenül szükséges azon szellemi magas képzettség, melylyel mindenki megérti azt, hogy az emberiség rendeltetése nem az önzésben, nem a vagyon rakásra halmozásában, hanem a kölcsönös szeretetben, egymást az élet nehéz utain való támogatásában áll, hogy mindenkinek megadásék a mód a társadalomban arra, amire az isten a teremtés alkalmával és által ígéretet tett, a békés nyugalomra, a szeretet fejlesztésére s ezzel kapcsolatosan a megelhetésre.

Az álladalomban, amely biztosítja békénket, személyünket a jogtalan sérelmek ellen, vagyonunkat a családokkal szemben, családunkat védi a szétbomlástól, szellemünket kiemeli a tudatlanság sötétségéből, a polgári kötelesség teljesítése akkor válik te-

hát teljessé, ha felesleges erőnket a haza javára áldozzuk.

Nincs a földnek egyetlen egy népe s a végtelen sok népfajnak egyetlen egy tagja sem olyan, kinek a saját szükségleteinek kielégítésére szolgáló erőn kívül ne maradna a haza, az állam javára szolgáló ereje.

Az állam javára fenmaradó erő rettentetes hatalom s ha minden ember teljesítene kötelességét s ha szellemi világának fényénél beláthatná hivatása végcélját, lelkéből száműzhetné az önérdéket s kényelem érzését és a maga részéről fenmaradó erőmennyiséget a haza oltárára hozná áldozatul, egyén, állam egyaránt nagy, erős, hatalmas béke és jólét otthonává válna s a szivekben megnyugvást teremtene elégtévesé által az emberi és társadalmi kötelességnek.

Amde a szükséglet kielégítés kényszerűsége, az ezzel összekötött fáradságszülte nyugalom utáni vágy oly régi, mint maga az emberiség és az idők folyamában amiként az ember s a föld érik, úgy a nyugalom utáni vágy, a kényelemérti törekvés is fokról-fokra nő egész le a tétlenségig.

Veszedelmes dolog ez, különösen ha a fényüzéssel van kapcsolatban. A dologtalan léhaság s fénykezés nyomában jár az erköletelenség. Atok fekszik a népen, kit a tétlenség ölébe vesz. E kegyetlen s népek nyakára nőtt zsarnok tépte szét a világ művelt államait s hajtá rabszolgaságba népeit.

E vágyak, e gonoszságok mindig élnek a népek szívében és a felszínre törekvés ellen a szellem világának mérhetlen ereje küzd.

Hogy egy állam el ne bukják, népének szellemét művelni s azt munkára nevelni kell.

Minden állam sok kívánni valót hagy

fenn e téren, de mi különösen elmaradva vagyunk.

Nem adjuk oda erőnk feleslegét s nem olyan hatalmas a mi összerőnk, mint a milyent mi magyarok hazánknak s polgárok városunknak áldozni képesek volnánk.

Pedig a mi földünk, éghajlatunk viszonyainál, embereink erős, izmos testalkatánál, munka erejénél fogva igen sokra volnánk képesek.

Nézzünk szét csak városunkban, abban az időben midőn a legnagyobb és szorgosabb munka idő van, mennyi ember tétlenül éli le a napokat s mennyi tenger kincs fecserlődik el az aczelizmos férfi és női karokban a kényelem érzésének kielégítése miatt.

Nagyon ritka munkás-asszony az, ki férjével a kenyér megkeresésnek és a jólét megteremtésének nehéz, de édes munkájában hűséges segítő társaként osztozik s a tétlenség legkiválóbb módjával az egész napot egymás társaságában a szomszédos telek végénél, az ember szeretet, tisztelet és becsülés teljes kizárásával, ember szólással töltik el.

De ez nemcsak a szegényebb emberek között van így, sziveinket az egymás iránti szeretet és becsülés a társadalmi élet egyetlen egy rétegében sem járta át teljességgel s mivel minden osztály önző érdekei kielégítését tartván elsőnek, bizony felesleges erejének közérdekre áldozásától irtózik.

Ez pedig így nem lehet, az idő halad elképzeltlenül gyors szárnyakon, a szellem fejlettségének, a nép jólétének vele együtt párhuzamosan haladni kell, a népek felesleges erejére van szüksége tehát államnak, városnak, a társadalomnak; kell hogy az állam polgárai erejük feleslegét a köz javára áldozzák.

Mennyi sok kulturális intézmény hiányzik, Magyarország egyik legnagyobb és a polgárok jólétét, vagyoni erejét tekintve, egyik leggazdagabb városa Hódmező-Vásárhelyen; fájdalom, e nagy város sohasem tudott a más városok után fejlődni, mert bármikor kellett volna a kultúra oltárára áldozatot hozni, polgártársaink a legnagyobb nyomort, szükségét szinelve igyekeztek kibujni kötelességeik teljesítése alól, holott a tenger heverő tőkéiről nyilvánosan szólnak a pénzintézetek.

Elérkezett immáron az az idő, mikor nekünk is haladnunk kell s arra törekednünk, hogy városunk is méltó helyet foglaljon el hazánkban a többiek között.

Elérkezett az az idő, amikor minden embernek fel fogni és belátni kell kötelességét s ennek tudatában meghozni a szükséges áldozatot a haza és ezen város felvirágzása és boldogulása érdekében.

Napi hírek.

— **Személyi hírek.** Juhász Mihály polgármester és Faragó Sándor adóügyi tanácsnok tegnap reggel, az egyes miniszteriumoknál elintézetlenül levő fontosabb ügyek megsürgetésére, Budapestre utaztak.

— **Székfoglalók.** A helybeli ev. ref. főgimn. két tanára, Bencze Zsimond és Sükösd Gyula f. hó 5-én délelőtt 10 órakor tartották a főgimnáziumi tornaacsarnokban székfoglaló értekezéseket, tanártársaik s a tanügybarátok előtt. A székfoglalón képviselve volt a városi tanács s a különböző tanintézetek. Mindkét értekező talpraesett, gondos tanulmánynyal állott a közönség elé s kiérdemelték a tapsot. Este a „Fekete Sas” egyik emeleti termében bankettre gyűltek a tanárok s tanügybarátok s a felköszöntőkkel füszerzett kedélyes mulatság az éjjeli órákig tartott.

— **Kinevezés.** Juhász Mihály polgármester, dr. Imre József szemkórházi főorvos előterjesztésére, a szemkórházi segédorvosi állásra dr. Dienes Kálmán kerületi orvost, havi 25 forint illetményvel kinevezte.

— **Ügyészi indítvány.** Megirtuk már, hogy a polgármester elrendelte a városi állatorvosok ellen a fegyelmi eljárást, azon okból, mivel az állatorvosok a sertésvész idején, vizsgálat nélkül állították ki a sertésekről bizonyítványokat. A polgármester le is folytatta a fegyelmi eljárást az állatorvosok ellen s a jegyzőkönyvet indítványtétel czéljából attette az ügyészséghez. A főügyész — dr. Hódi Mózes, tegnap már be is terjesztette az állatorvosok ügyében indítványát a fegyelmi választmányhoz. Az indítvány szerint, mivel Tóth Mihály, Kormány Pál, Fazekas Bálint, Halmi János, Molnár István és Hős Sándor tanuk egyértelműleg vallják, hogy az állatorvosok vizsgálat nélkül állították ki bizonyítványokat, hivatalos tisztokkal meg nem egyező vétséget követtek el. Indítványozza ezért a főügyész, hogy enyhítő körülményül tudva be az állatorvosok akkori nagy elfoglaltságát, az 1886. XXIII. t. cz. 9. §-ának a) pontja alapján ez alkalommal még csak — dorgálással büntetessenek.

— **Az ambulatorium 200 forintja.** Imre József dr., mint a vörös-kereszt egyesület helyi választmányának elnöke, átírt a törvényhatóságához, hogy a vörös-kereszt egyesület nem segíyezheti állandóan az ambulatoriumot évi 200 forinttal,

mivel ez összeget csak feltételesen szavazta meg három évre. Mivel azonban a választmány méltányolja az ambulatorium nemes hivatását, még ez évben kiutalja céljaira a 200 frtot, azért, mivel a város költségvetésében a tétel fedezéséről kellőleg gondoskodva nincs. Felhívja azonban a választmányi elnök a tanácsot, hogy jövőre a vörös-kereszt ily mérvű támogatására ne számíttson, hanem az ambulatorium költségeinek fedezéséről az évi költségvetés keretében gondoskodjék.

— **Fegyvergyakorlaton.** Auspitz Jenő v. számtiszt, tartalékos honvédhadnagy, a 35 napi fegyvergyakorlatról tegnap hazaérkezett s mint helyettes alszámvevő, állását elfoglalta.

— **A tanuló ifjúság Pusztaszeren.** Mint már írtuk is, a helybeli főgimnázium növendékei szombaton Pusztaszerre rándultak ki, az Árpád-szobor megtekintése céljából. Az ifjak közül mintegy kétszázan vettek részt a kiránduláson. A főgimn. tanári kara is szépen képviselve volt: Futó Mihály igazgatóval, továbbá: Halmi János, Oláh Imre, dr. Imre Lajos, Sólyom Lajos, dr. Ernyei István, Kunstädter Rezső. Barkász Károly és Sulecz Endre tanárokkal. A reggeli vonattal indultak s Mindszenten kiszállva, gyalog folytatták utjukat Pusztaszerig, hova délre érkeztek meg. A hatalmas szobor előtt Sólyom Lajos tanár tartott lendületes alkalmi díkeziót, Weisz Arthur, Georgevits Jenő és Espersit János tanulók pedig szavaltak. Weisz Arthur Petőfi: Hazáról című költeményét adta elő, Espersit János a „Magyar ifjakhoz” című költeményt, Georgevits pedig a saját költeményét. A tanári kar a Pallavicini uradalom vendége volt. Ugy a délutáni órákban azután ismét utra keltek a tanulók, s hazafias lelkes dalok éneklése közben jutottak el Mindszentig, honnan azután egy kellemesen eltöltött nap emlékeivel vonaton haza érkeztek.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A munkaszünetről szóló törvény végrehajtási rendeletének értelmében a huszezernél több lakosu városokban június és július hónapok folyamán a szünet nem déli 12 órákor, hanem már 10 órákor kezdődik. Az üzleteket e szerint a legközelebbi vasárnaptól kezdve a kereskedőink tíz órákor délelőtt zárják.

— **Tüzevés.** Tegnap délután két óra tájban tüzet jelzett a székházi harang s néhány pillanat alatt már kihajtottak a tűzoltók a vész színhegyére. Kmetykó József főjegyző oldalkosár-utcza háza állott lángokban. A hosszú, nádfedeleles házból vastag, sötét oszlopokban tört fel a füst s a piszkos füstfelhő belepte hirtelen a közeli utcákat. Kádár Henrik tűzoltó parancsnok azonnal felállította a vízpuskákat s a lehető erélyesen láttak a tűzoltók a mentési munkálathoz. Hiába volt azonban minden erőfeszítés s a tűzoltók önfeláldozó magatartása, a tetőzetten végig futott a láng s mentésről szó sem lehetett többé. Brachna György nevezetű kéményseprő igazi halálmegvetéssel igyekezett a tetőzetet átvágni, természetesen hiába. Hogy a vész tova-

jedésének nem lehetett gátat szabni, abban főoka volt annak, hogy a szomszédok csak akkor engedték be a tűzoltókat — vizért, midőn a parancsnok arra utasította őket, hogy a ki nem nyitja ki, annak törjék be a kapuját, s voltak perczek, midőn a tűzoltók valósággal tétlenül nézték a lángok pusztítását a vízhiány miatt. Hát ez mindenesetre elég indolencia s Kmetykó főjegyző megköszönheti a szomszédok jószívűségét. A tűz oka még kiderítve nincs.

— **Sötét titok.** Hirt adtunk egyik közelebbi számunkban már arról az aljas üzelmekről, melyekkel egy Papp Juliánna nevezetű fiatal mártélyi menyecske, újabb dolgot adott a rendőrségnek. Mint már akkor is jeleztük, ez ügyben szenzációs fordulatok várhatók. Szathmáry Tihamér kapitány és Privitzer József hadnagy valóban nagy sikerrel vezették a nyomozást s a tegnapi nap mintegy tíz letartóztatás történt. Holnapi számunkban részletesen írunk e szenzációs bűnügyről.

— **Robbanás.** Tegnap délután Nyikos Sámuel gazdálkodó udvarosa, egy fiatal legény, Beregi Lajos kereskedőtől egy spirituszos hordót tolt talicskán. A hordóban ugyan kevés spritusz volt, de az is fejlesztett ott ki annyi gázt, hogy midőn a legény cigarettára gyújtva, bele ejtette a gyufaszálat, felrobbant s a legény súlyos égési sebeket szenvedett a fején és a karján. A robbanásra nagy tömeg verődött egybe s bevitték a legényt a „Nemzeti szálloda”-ba, hol bekötötték sebeit. Állapota nem életveszélyes.

— **Azok a kék bankók.** Tegnapelőtt különös eset adta elő magát a vásárban. Egy czélszerű szegény atyafi talált a porban begöngyölve egy csomó bankót. Hát felvette s bontogatta. Már a lelke is örült s ép a zsebébe akarta tömködni a kék bankókat, midőn Fülöp János helybeli aranyműves kikapta a pénzt az atyafi kezéből s azt mondta neki, hogy az az övé. Az atyafinak rossz esett ez a dolog s bement a rendőrséghez s előadta panaszát. Nyomban beidézték Fülöp János aranyművest s kérdik tőle, hogy mi igaz ez ügyben. Fülöp erre azt felelte, hogy amit az atyafi mond, az nem felel meg a valóságnak. Mert igaz ugyan, hogy ő kikapott egy tizeset a megtaláló kezeiből, de az a tizes az ő bódéja előtt volt s ő ejtette le s nem egy csomó volt, hanem egyetlen egy darab. Fülöp János eme vallomásával szemben is fentartotta a boldogtalan megtaláló előbbi állításait s oda nyilatkozott, hogy Fülöp nem mend igazat s ő nem egy tizforintos bankót vett fel a porból, hanem egy egész csomót. — A vizsgálatot megindították. Ez ideig azonban még nem jelentkezett senki sem a rendőrségnél, ki egy csomó tizes bankót vesztett volna s így igen valószínűleg az atyafi veszte káprázott s Fülöpé volt az az egy száz tizes.

— **Kereskedők páros viaskodása.** Az elmúlt urnapi vásár alkalmával két kereskedő került a rendőrség elé. Az egyiket úgy hívják, hogy Tenczer Herman, a másikat pedig Lusteiner

Ignác. Ez a két derék uri-ember azon versenyzett, hogy melyikőjük tud nagyobb reklámot csapni a finom rumburgi vászonnak gyolesnak és szatinnak. Egymást valósággal tulkiabálták és szelicitálták. Tenczerben forrt fel előbb a nagy indulat s haragos szemeket vágott Lusteinerre. Hanem Lusteiner sem volt ám valami gyáva legény és megfenyegette a röffel Tenczer urat. Ez a rőf azután annyira kihozta sodrából a jó Tenczert, hogy felragadva egy métert, kegyetlenül megtapogatta vele a Lusteiner feje bubját. Szóval szörnyű patália kerekedett. A két kereskedő elhajítva a rőföt, öltre ment s a vásáros publikum óriási tettség nyilvánításai közepett jól helybehagyták egymást. Természetesen a köztük felmerült vitás kérdés imigyen való elintézésének tenger sok bámulója is akadt s már-már pártokra készült szakadni a tömeg, midőn megjelentek a rendnek őrei s Tenczer és Lusteiner urak kegyetlenkedésének véget vetettek olykép, hogy nevezett urakat a gyoles és szatin mellől felvitték a kapitánysághoz, hol közcsendháborítás miatt megindittatik ellenük az eljárás.

CSARNOK.

A csók.

Kishegyi ur, egy többszörös milliomos, halálosan szerelmes volt egy nagykereskedő barátjának fiatal, bájos feleségébe.

Minden alkalmat megragadott, hogy a közelébe juthasson, de a fiatal asszony a nyájas mosolynál nem akart tovább menni.

Egyszer, délelőtt becsönget hozzá Kishegyi ur. Az asszony kissé furcsának találta a kora délelőtti látogatást, de nem tett rá semmi megjegyzést sem, bement vendégével a szalonba.

Alig ülnek ott egy-két percig. Kishegyi ur fölugrik és odaveti magát az asszony lábai elé.

— Csak egy csókot, nagyságos asszonyom, csak egy csókot! Könyörgöm!

— De az Istenért, mit gondol Kishegyi ur!

— Csak egyet, egyetlenegyed nagyságos asszonyom! Elepedek egy csókjáért!

— Nem lehet. Nem lehet!

— Semmi áron?

— Áron! Az ár szó megkapta az asszony figyelmét.

— De igen. Ha ötszáz forintot ad annak a szegény gyermekeket segítő együletnek, amelynek elnöke vagyok.

— Áll az alku?

— Áll.

— Becsületszóra?

— Becsületszóra.

— Jó! Tíz percz mulva itt leszek a pénzzel.

II.

— Elhoztam az ötszáz forintot. Méltóztassék, nagyságos asszonyom.

— Nos, jó. Hát csókoljon meg. És feléje tartotta szép, piros kis száját.

A férfi szenvedélyesen nyomta az engedélyezett csókot a szép asszony szájára, aztán beszélgettek egy keveset. Kishegyi ur nemsokára kezét csókolt és elment.

III.

— Kedves barátom, az ötszáz forintra nem volt szükségem. Elmenőben fölvittem a feleségednek és neki — átadtam. Köszönöm. Szervusz!

IV.

Délben, míg a felesége a kabátját lesegítette, megszólal a férj:

— Kishegyi itt volt?

Az asszony holtápadtra válik és siri hangon suttozja:

— Igen.

— Adott neked ötszáz forintot?

— Végem van! gondolta a szegény asszony.

— Tudod, eljött hozzám, hogy momentán szüksége van ötszáz forintra és nem akar azért hazamenni, de aztán még sem kellett neki, hát visszaadta.

Az asszony megkönnyebülten lélegzett föl:

— Igen, igen, itt van a pénz nálam. Tessék, kedvesem.

HIRDETÉSEK.

Zilahi Kiss Miklós

gyógyszerész

Delila-Crémeje.

Delila-Créme

legjobb arcz-kréme, rövid idő alatt tisztítja és szépíti az arcot

Delila-Créme

egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka ellen.

Delila-Créme

egyedüli szer bőrpattanás, arc- és kézvörösödés, napbarnítás ellen.

Delila-Créme

bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csudás átalakulást, hogy a szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alabástromfőhérré lesz.

Delila-Créme

teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz nem lesz oly fényes, mint más krémektől, azért nappal is használható.

Delila-Créme

nagy tégely 1 forint, kicsi 50 kr.

Delila-hölgypor

fehér, rózsza és créme 1 frt.

Delila-szappan

1 doboz 50 krajczár.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz Zilahi Kiss Miklós gyógyszerész Hódmező-Vásárhelyen fölirattal és czimerrel van ellátva.

➡ **Hamisításoktól ovakodjunk.** ➡

Kapható a készítő gyógytárában, Andrássy-utca 9. szám alatt. (Konstantin-féle ház.)

A Delila-krémből 50 kros tégelyeket is hozok forgalomba.